

JUSTITISMINISTERIET
Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 12. april 2016
Dok.: 1871959

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AK-
AP fra Folketingets Retsudvalg den 17. marts 2016**

Samrådsspørgsmål AK:

”Vil ministeren redegøre for Rigspolitiets forsøgsprojekt med at registrere videoovervågningskameraer i København på frivillig basis?”

Samrådsspørgsmål AL:

”Vil ministeren oplyse, hvor mange videoovervågningsoverkameraer der forventes at blive registreret, herunder hvor stor en andel af det samlede antal videoovervågningskameraer vil det udgøre?”

Samrådsspørgsmål AM:

”Vil Rigspolitiet udføre et aktivt opsøgende arbejde for at få privatpersoner og erhvervsdrivende til at lade deres videoovervågningskameraer registrere, og har Rigspolitiet et succeskriterium med forsøget?”

Samrådsspørgsmål AN:

”Vil ministeren oplyse, om der bliver offentlighed omkring hvilke videokameraer, der er registreret, herunder f.eks. gennem aktindsigt?”

Samrådsspørgsmål AO:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan politiet vil forholde sig i tilfælde, hvor politiet i forbindelse med den frivillige registrering opdager, at et videoovervågningskamera filmer et ikke-tilladt offentligt areal, herunder om politiet vil skride til bødeudskrivelse, eller om politiet vil se gennem fingre med forholdet, hvis ejeren af videokameraet lovliggør installationen?”

Samrådsspørgsmål AP:

”Vil ministeren overveje at åbne op for, at private og erhvervsdrivende lovligt kan videoovervåge ”det offentlige areal, der ligger i naturlig tilknytning til ens matrikel” f.eks. fortov, vej og areal foran adgangsdøre til ejendommen?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Peter Kofod Poulsen (DF).

Svar:

1. Jeg vil besvare spørgsmålene samlet.

Jeg vil først besvare de spørgsmål, der vedrører det et-årige pilotprojekt i København (spørgsmål AK-AO).

Og afslutningsvis vil jeg komme ind på, om reglerne om tv-overvågning efter regeringens opfattelse bør ændres i forhold til det ”offentlige areal, der ligger i naturlig tilknytning til ens matrikel” (spørgsmål AP).

[Pilotprojektet]

2. Først pilotprojektet i København.

Baggrunden for pilotprojektet er den evaluering af myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse med terrorangrebet i februar sidste år, som Rigspolitiet gennemførte.

Evalueringen viste bl.a., at politiets gennemgang af videooptagelser fra en lang række private overvågningskameraer var af afgørende betydning for, at det lykkedes at pågribe gerningsmanden inden for relativt kort tid.

Det fremgår imidlertid også af evalueringen, at politiet måtte anvende ekstraordinært mange ressourcer på dels at få identificeret, hvor der var opsat videokameraer, dels på at indsamle og bearbejde materiale fra videokameraer.

Rambøll udarbejdede i forlængelse af evalueringen en analyse af mulighederne for at etablere et nationalt register over tv-overvågningskameraer.

Analysen skulle hjælpe politiet med at belyse på den ene side den operative nytteværdi for politiets efterforskning, og på den anden side det forventede ressourceforbrug ved etablering, drift og

vedligeholdelse af et nationalt register over tv-overvågning.

Analysen blev færdig i efteråret 2015, og det blev anbefalet, at politiet starter et faseopdelt udviklingsprojekt med det langsigtede mål at udvikle et landsdækkende register, som kan anvendes bredt til efterforskningsmæssige formål. Det vil sige, at registeret i givet fald ikke kun skal anvendes ved terrorhændelser eller lignende, men også som et generelt efterforskningsværktøj i politiet.

Det blev endvidere anbefalet, at der blev gennemført et pilotprojekt med henblik på at udvikle og afprøve et testregister over tv-overvågningskameraer.

3. Rigspolitiet har på denne baggrund i januar 2016 indstillet til Justitsministeriet, at der iværksættes et et-årigt pilotprojekt i København. Pilotprojektet skal bidrage med erfaringer i forhold til en eventuel etablering af et nationalt register.

Rigspolitiet har oplyst, at anbefalingen om at etablere et pilotprojekt skyldes, at der knytter sig en række udfordringer til etableringen af et register over tv-overvågningskameraer.

Bl.a. vurderes det, at der findes op mod en halv million tv-overvågningskameraer i Danmark, og at der løbende opsættes nye kameraer, mens andre tages ned. Samtidig sker der løbende udskiftning i den personkreds, som administrerer kameraerne og det videomateriale, som kameraerne genererer.

Rigspolitiet har derfor vurderet, at det bliver særdeles vanskeligt at etablere et dækkende og opdateret register. Desuden antages det på baggrund af erfaringerne fra konkrete efterforskninger, at et betydeligt antal private tv-overvågningskameraer overvåger områder, som ikke efter tv-overvågningsloven må overvåges.

Derfor er der efter Rigspolitiets opfattelse behov for nærmere overvejelser, inden der træffes en endelig beslutning om at etablere et nationalt register.

Pilotprojektet skal således medvirke til at sikre, at vi vælger den rigtige løsning.

4. Rigspolitiet har oplyst, at registeret i pilotprojektet vil have en forholdsvis simpel struktur, således at der som udgangspunkt alene vil blive foretaget registrering af den fysiske lokalisering af tv-overvågningskameraerne

og af kontaktoplysninger på personer, som kan give adgang til optagelserne.

Registeret forventes at få en betydelig dækningsgrad, da der både vil blive registreret oplysninger om kameraer opsat af professionelle aktører som f.eks. boligselskaber og banker og kameraer opsat ved offentlige anlæg, samt kameraer opsat af mindre butikker, kiosker mv.

Politiet vil i den forbindelse samarbejde med relevante interesse- og erhvervsorganisationer, herunder Danske Erhverv, Dansk Industri og SikkerhedsBranchen.

Rigspolitiet har oplyst, at pilotprojekt vil blive baseret på frivillig rapportering, fordi erfaringer fra Norge tyder på, at det kan være forbundet med et betydeligt ressourceforbrug at sikre overholdelsen af en eventuel obligatorisk registreringsordning.

Pilotprojektet vil således medvirke til at give et solidt beslutningsgrundlag i forhold til udviklingen af et nationalt register.

5. Vedrørende status for pilotprojektet har Rigspolitiet oplyst, at projektet fortsat er under etablering, men at

det er forventningen, at projektet er sat i gang i løbet af sommeren 2016.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at foretage et skøn over antallet af tv-overvågningskameraer, som forventes at blive registreret.

Rigspolitiet har også oplyst, at det er forbundet med store vanskeligheder at afdække, hvor mange kameraer der er opsat.

6. I forhold til spørgsmålet om, hvad Rigspolitiet vil gøre for at sikre, at så mange som muligt frivilligt registrerer deres kameraer, kan det oplyses, at Rigspolitiet vil gennemføre aktivt opsøgende arbejde over for erhvervsdrivende.

Denne indsats vil som nævnt blive gennemført i samarbejde med og med hjælp fra relevante interesse- og erhvervsorganisationer, herunder Danske Erhverv, Dansk Industri og SikkerhedsBranchen.

Rigspolitiet har endnu ikke opstillet egentlige succeskriterier i forhold til denne indsats. Der vil blive udarbejdet en såkaldt ”gevinstrealiseringsplan” i

forbindelse med pilotprojektet, og der vil i den forbindelse blive opstillet succeskriterier.

Mere generelt er det selvklart svært at opstille et konkret mål, når det samlede antal kameraer ikke er kendt.

For mig er det afgørende, at registeret får et sådan omfang, at det giver mening at vurdere den efterforskningsmæssige effekt af et sådan register. Jeg er derfor glad for, at Rigspolitiet – gennem bl.a. kontakt til relevante interesseorganisationer – vil forsøge at sikre, at så mange som muligt registrere sig i registeret.

7. I forhold til offentlighed omkring registeret, er det Rigspolitiets vurdering, at registeret alene bør være til politiets interne brug.

En anmodning om aktindsigt i forhold til registeret vil skulle behandles efter de almindelige regler. Jeg vil dog nødig sidde her – uden nærmere at kende til den præcise udformning af registeret – og vurdere, om der vil være adgang til aktindsigt og omfanget heraf. Det er en konkret afgørelse, som politiet skal træffe, hvis der anmodes om aktindsigt.

[Om ulovlig tv-overvågning, som identificeres i forbindelse med registeret]

8. Det siger sig selv, at den tv-overvågning, der finder sted, skal overholde reglerne. Gør den ikke det, kan den ansvarlige privatperson eller erhvervsdrivende straffes med bøde efter tv-overvågningsloven.

Rigspolitiet har oplyst, at politiet ikke i forbindelse med pilotprojektet aktivt vil prioritere at søge efter kameraer, der overvåger områder, som efter tv-overvågningsloven ikke må overvåges.

Hvis politiet konstaterer, at der foregår ulovlig tv-overvågning i forbindelse med registeret – eller i forbindelse med, at der indhentes videoovervågning til brug for en konkret sag – vil der skulle foretages en konkret vurdering af situationen.

Politiet har helt generelt bl.a. til opgave ”at bringe strafbar virksomhed til ophør”, som det hedder i politiloven. Og det skal politiet selvfølgelig også gøre, hvis politiet konstaterer ulovlig tv-overvågning.

Der er derimod ikke en automatik i forhold til, at politiet skal give en bøde. I en række tilfælde vil politiet

givetvis kunne nøjes med at vejlede om, hvad man må og ikke.

Hvis den pågældende så ikke retter sig efter politiets anvisninger, vil det være naturligt at gribe til et andet værktøj.

Hvad der skal gøres, er en politifaglig vurdering, som jeg har fuld tillid til, at politiet kan foretage.

Rigspolitiet har i den forbindelse oplyst, at der ikke er truffet en generel beslutning om, hvorvidt der skal indledes strafferetlig forfølgning i denne type situationer.

Dette pilotprojekt har som sagt til formål at sikre, at vi har så godt et beslutningsgrundlag som muligt for at lave et nationalt register.

Pilotprojektet er ikke udtryk for – og kommer ikke til at indebære – en mere intensivt politimæssig indsats i forhold til ulovlig tv-overvågning. Men det er klart, at politiet skal gribe ind, hvis politiet konstaterer, at der foregår en sådan ulovlig tv-overvågning.

[Om en ændring af tv-overvågningsloven]

9. Det sidste spørgsmål (AP) vedrører, om tv-overvågningsloven skal ændres, så private og erhvervsdrivende lovligt kan videoovervåge det offentlige areal, der ligger i naturlig tilknytning til ens matrikel, f.eks. fortov, vej og areal foran adgangsdøre til ejendommen.

Tv-overvågningsloven indeholder et forbud mod, at private foretager tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel.

Loven indeholder imidlertid også en række undtagelser til dette forbud.

Det er således bl.a. tilladt at foretage tv-overvågning, som ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegning eller lignende.

Herudover kan boligorganisationer og -foreninger efter tilladelse fra politiet foretage tv-overvågning af et boligområde og af arealer, som ligger i direkte tilknytning hertil, når overvågningen er væsentlig af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

10. Tv-overvågningslovens regler er et resultat af en afvejning af hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred over for hensynet til de retssikkerhedsmæssige og kriminalpræventive fordele, der kan være forbundet med tv-overvågning.

Forbuddet mod privates tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel, har man traditionelt begrundet med, at en udbredt anvendelse af tv-overvågning vil kunne begrænse mulighederne for at færdes på frit tilgængelige steder uden at være udsat for skjult iagttagelse eller fotografering.

Et argument mod øget adgang til tv-overvågning, som tidligere er blevet fremført – og som jeg kan tilslutte mig – er, at det i sig selv kan virke krænkende for personer at blive overvåget i situationer, hvor de ikke er forberedt på det. Og at det vil kunne skabe en fornemmelse af utryghed og ufrihed, hvis udbredelsen af overvågningsudstyr fører til, at borgerne føler sig overvåget af personer, som ikke er til stede.

De gældende undtagelser fra forbuddet mod privates tv-overvågning er udtryk for den opfattelse, at behovet for tv-overvågning i navnlig kriminalpræventivt øjemed

i nogle tilfælde vejer tungere end hensynet til privatlivets fred.

11. Den afvejning, som ligger til grund for reglerne i tv-overvågningsloven, synes jeg er fornuftig. Og den kan jeg tilslutte mig.

Private har som nævnt efter loven adgang til at tv-overvåge egne indgange, facader, indhegning eller lignende, så længe billederne ikke optages. Og boligorganisationer og -foreninger kan efter tilladelse fra politiet foretage tv-overvågning af et boligområde og af arealer, som ligger i direkte tilknytning hertil.

På den baggrund mener jeg ikke, at der er grund til at åbne op for, at private mere generelt får adgang til at tv-overvåge ”det offentlige areal, der ligger i naturlig tilknytning til ens matrikel”.

Tak for ordet.